

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΣΦ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Αθήνα, 6 .4. 2015

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

Αριθ. Πρωτ.
 Σ80/8

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
 ΑΡ.: 16

Ταχ. Δ/νση: Αγ. Κων/νου 8 (10241)
 Πληροφορίες: Μ. Κουτσοπούλου
 Αριθ. Τηλεφώνου: 2105215185
 e-mail : diefpar@ika.gr

Π Ρ Ο Σ :

Τους Αποδέκτες του Πίνακα Α'

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Διεύθυνση Εκμετάλλευσης
 Τμήμα Παραγωγής και Διακίνησης Αναφορών
 Πατησίων 12, Τ.Κ. 10677 Αθήνα
2. Διοίκηση Έργων Προγράμματος Εκσυγχρονισμού
 Επιχειρησιακή Ομάδα Παροχών Ο.Π.Σ.
 Πατησίων 12, Τ.Κ. 10677 Αθήνα
3. Σε όλους τους υπαλλήλους των Τμημάτων
 Απονομών, Πληρωμών και Γραμματείας Συντάξεων
4. Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων
 Γενική Γραμματεία Υπουργείου Υποδομών
 Μεταφορών και Δικτύων
 Γενική Διεύθυνση Οδικής Ασφάλειας
 Διεύθυνση Οδικής Κυκλοφορίας και Ασφάλειας
 Τμήμα Αδειών Οδήγησης και Επιμόρφωσης Οδηγών
 Αναστάσεως 2 & Τσιγάντε, Τ.Κ. 10191 Παπάγου

Θ Ε Μ Α : «Κοινοποίηση διατάξεων και επικαιροποίηση οδηγιών σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν την κατάθεση της επαγγελματικής άδειας οδήγησης από τους επαγγελματίες οδηγούς λόγω συνταξιοδότησης».

Σχετ.: Εγκύκλιος 32/2009

1. Με την εγκύκλιο 32/2009 κοινοποιήθηκαν οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 3446/2006, καθώς και οι διατάξεις του Παραρτήματος Ι του άρθρου 1 της κ.υ.α. 43206/6028/2008 «Τροποποίηση των παραρτημάτων Ι,ΙΙ,ΙΙΙ, του ΠΔ 19/1995.....» (ΦΕΚ 1541Β'/4-8-08), οι οποίες αναφέρονται σε θέματα σχετικά με την επαγγελματική άδεια οδήγησης σε συνδυασμό με την

κατάθεση αίτησης για συνταξιοδότηση από τους ασφαλισμένους που ασκούν το επάγγελμα του οδηγού.

Η διάταξη της **παρ. 2 του άρθρου 20 του ΠΔ 51/2012** (ΦΕΚ 101Α'/27.4.2012), την οποία κοινοποιούμε, ορίζει ότι **από τις 10.9.2014 καταργούνται οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 3446/2006 και των σε εκτέλεση της παραγράφου αυτής εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων**. Από την ημερομηνία αυτή και μετά **ισχύουν πλέον οι κοινοποιούμενες διατάξεις των άρθρων 12 και 13 της Υπουργικής Απόφασης Α3/οικ. 50984/7947/2013** (ΦΕΚ Β' 3056/2.12.2013) «Άδεια οδήγησης, εκπαίδευση και εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσυκλετών και αυτοκινήτων». Τα ανωτέρω γνωστοποιήθηκαν με το με αρ. πρωτ. Α312550/415/22.1.2015 έγγραφο του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων.

2. Κατόπιν της αλλαγής του νομοθετικού πλαισίου που περιγράφεται στις κοινοποιούμενες διατάξεις και λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 3 του Ν. 984/79, σύμφωνα με το οποίο «*Διά την θεμελίωσιν δικαιώματος συντάξεως λόγω γήρατος και αναπηρίας εκ του ΙΚΑ των μισθωτών οδηγών, απαιτείται και η υπό τούτων κατάθεσις της επαγγελματικής άδειας ικανότητας οδηγού αυτοκινήτου ή της τοιαύτης εκπαιδευτού οδηγού αυτοκινήτου, προκειμένου περί ησφαλισμένων εκπαιδευτών οδηγών αυτοκινήτων*», παραθέτουμε τις ακόλουθες πληροφορίες και οδηγίες για την ορθή εφαρμογή τους, από συνταξιοδοτικής πλευράς:

α) Το **άρθρο 12** της ως άνω Υπουργικής Απόφασης καθορίζει τα **δικαιολογητικά** και τις **διαδικασίες** που σχετίζονται με τον **περιορισμό των κατηγοριών ισχύουσας άδειας οδήγησης**. Σύμφωνα με την **παρ. 1** του άρθρου αυτού, ο **περιορισμός των κατηγοριών** ισχύουσας άδειας οδήγησης **γίνεται για λόγους υγείας**, ύστερα από ιατρική εξέταση, ή στην περίπτωση **συνταξιοδότησης λόγω γήρατος**. Μεταξύ των παρατιθέμενων στην παράγραφο αυτή **δικαιολογητικών** που πρέπει να προσκομίζουν οι ενδιαφερόμενοι στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας τους, προκειμένου να περιοριστούν οι κατηγορίες της ισχύουσας άδειας οδήγησης που κατέχουν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, είναι τα εξής:

- i. έγγραφο ή βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα του ενδιαφερόμενου περί υποβολής αιτήματος για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ή λόγω αναπηρίας (δικαιολογητικό υπό το στοιχείο ζ).
- ii. φωτοαντίγραφο της ισχύουσας άδειας οδήγησης, επικυρωμένο από τον ασφαλιστικό φορέα (δικαιολογητικό υπό το στοιχείο η).

Στην **παρ. 2** του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι **η αρμόδια ως άνω Διεύθυνση του Υπουργείου**, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, **χορηγεί νέα άδεια οδήγησης**, με όποιες από τις κατηγορίες κατέχει ο ενδιαφερόμενος. Στο νέο έντυπο της άδειας οδήγησης καταχωρείται ο κωδικός αριθμός 116.1 ή 116.2 («*Η άδεια χορηγείται με περιορισμό των κατηγοριών προηγούμενης άδειας*»), σύμφωνα με τις διατάξεις του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 51/2012.

Επίσης, στην **παρ. 3** προβλέπεται ότι σε περίπτωση συνταξιοδότησης (ενν. λόγω γήρατος ή αναπηρίας), αφού ο συνταξιούχος παραλάβει τη νέα άδεια οδήγησης (με περιορισμό κατηγοριών κατά τα ανωτέρω), **καταθέτει στον ασφαλιστικό φορέα φωτοαντίγραφο της νέας άδειας** με την οποία είναι εφοδιασμένος, επικυρωμένο αποκλειστικά από την υπηρεσία του Υπουργείου η οποία τη χορήγησε. Η πρωτότυπη άδεια οδήγησης που έχει κατατεθεί από τον ασφαλισμένο στον ασφαλιστικό του φορέα ως δικαιολογητικό με αφορμή την αίτηση συνταξιοδότησης από τις ανωτέρω αιτίες **αποστέλλεται με μέριμνα του ασφαλιστικού φορέα στην αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών.**

β) Στο άρθρο 13 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης καθορίζονται τα **δικαιολογητικά** και οι **διαδικασίες** που σχετίζονται με την **επαναχορήγηση κατηγοριών ισχύουσας άδειας οδήγησης που περιορίστηκαν.**

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές (**παρ. 1**), όσοι ενδιαφέρονται να τους επαναχορηγηθούν οι άδειες οδήγησης που κατείχαν πριν από τον περιορισμό τους πρέπει να τηρήσουν τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο αυτό και να υποβάλουν στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας τους συγκεκριμένα **δικαιολογητικά**, μεταξύ των οποίων είναι και **έγγραφο ή βεβαίωση του ασφαλιστικού τους φορέα περί διακοπής συνταξιοδότησης ή περί μη συνταξιοδότησης**, εάν ο περιορισμός έγινε για το λόγο αυτό (δικαιολογητικό υπό το στοιχείο ζ). Η αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών επαναχορηγεί νέα άδεια οδήγησης με τις αιτηθείσες κατηγορίες, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις (**παρ. 2**).

γ) Στην παρ. 1 του άρθρου 15 («Συμπλήρωση εντύπου άδειας οδήγησης»), ορίζεται ότι το έντυπο και οι ενδείξεις της άδειας οδήγησης είναι αυτές που ορίζονται στα Παραρτήματα I και III, του Π.Δ. 51/2012 (101 τ. Α'), όπως ισχύει κάθε φορά.

Η αντιστοιχία μεταξύ κατηγοριών ή υποκατηγοριών άδειας οδήγησης, οι οποίες χορηγήθηκαν με προγενέστερες του ΠΔ 51/2012 διατάξεις και κατηγοριών που ορίζονται με το διάταγμα αυτό, καθορίζεται με βάση τα τεχνικά χαρακτηριστικά των οχημάτων τα οποία επιτρέπεται να οδηγούνται από τον κάτοχο συγκεκριμένης κατηγορίας ή υποκατηγορίας άδειας οδήγησης και την ηλικία των κατόχων και αναφέρονται στο **άρθρο 18 του ΠΔ.**

Οι νέες κατηγορίες αδειών οδήγησης, όπως διαμορφώνονται με το Π.Δ. 51/2012, είναι οι ακόλουθες:

A1 κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Μοτοσυκλέτας έως 125 κ.ε. μέγιστη ισχύς 11 Kw

A2 κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Μοτοσυκλέτας έως 35 Kw

A κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Μοτοσυκλέτας χωρίς περιορισμό ισχύος ή κυβικών

B1 κατηγορία - Άδεια Οδήγησης για τετράκυκλα

B κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Αυτοκινήτου έως 8 +1 θέσεις & φορτηγό έως 3500 kg μικτό βάρος

BE κατηγορία - Άδεια Οδήγησης συζευγμένων οχημάτων (ρυμουλκό Β κατ. & ρυμουλκούμενο έως 3500 kg μικτό βάρος)

C1 κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Φορτηγού έως 7500 kg μικτό βάρος

C1E κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Νταλίκας Φορτηγού (συρμοί ή αρθρωτά οχήματα έως 12000 kg μικτό βάρος)

C κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Φορτηγού

CE κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Νταλίκας Φορτηγού (συρμοί ή αρθρωτά οχήματα)

D1 κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Λεωφορείου έως 16+1 θέσεις & μέχρι 8 μέτρα μήκος

D1E κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Νταλίκας Λεωφορείου (συρμοί ή αρθρωτά οχήματα έως 16+1 θέσεις)

D κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Λεωφορείου

DE κατηγορία - Άδεια Οδήγησης Νταλίκας Λεωφορείου (συρμοί ή αρθρωτά οχήματα)

3. Συνοψίζοντας τα ανωτέρω και σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 984/79 επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

α) οι επαγγελματίες οδηγοί που καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ή αναπηρίας υποχρεούνται να καταθέσουν την πρωτότυπη επαγγελματική άδεια που κατέχουν.

Η υποχρέωση αυτή, που ερείδεται στις προαναφερθείσες διατάξεις, όπως είναι γνωστό (εγκ. 186/1986) **ενδέχεται να επηρεάσει και την ημερομηνία έναρξης των οικονομικών αποτελεσμάτων** που απορρέουν από το δικαίωμα συνταξιοδότησης που αναγνωρίζεται με την απόφαση που θα εκδοθεί. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που έχουν δοθεί επί του θέματος στην εν λόγω εγκύκλιο:

i. Για τους ασφαλισμένους των οποίων η ειδικότητα της τελευταίας τους απασχόλησης ήταν αυτή του μισθωτού οδηγού ή εκπαιδευτή, καθώς και τους ασφαλισμένους των οποίων το συνταξιοδοτικό δικαίωμα θεμελιώνεται με χρόνο ασφάλισης στο ΤΣΑ που μεταφέρθηκε στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 984/79, έστω και αν έχει διακοπεί από καιρό η απασχόλησή τους ως επαγγελματιών οδηγών, **η ημερομηνία κατάθεσης της επαγγελματικής άδειας οδήγησης καθορίζει την ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης.**

ii. Για τους επαγγελματίες οδηγούς ή εκπαιδευτές που έχουν διακόψει από μακρού χρόνου την απασχόλησή τους με αυτές τις ειδικότητες, οι οποίοι θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μόνο με το χρόνο ασφάλισής τους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με οποιαδήποτε άλλη ειδικότητα, η ημερομηνία κατάθεσης της επαγγελματικής άδειας **δεν επηρεάζει την ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης**, η οποία, σύμφωνα με τη νομοθεσία (άρθρο 29 παρ. 5 του ΑΝ 1846/51, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 12 παρ. 1 του Ν. 4476/65 και το άρθρο 29 παρ. 1 του ν. 3518/2006), κατά κανόνα, **καθορίζεται από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης συνταξιοδότησης**. Ωστόσο, και στην

περίπτωση αυτή, σύμφωνα με το ισχύον προαναφερθέν νομικό πλαίσιο, η κατάθεση της επαγγελματικής άδειας είναι υποχρεωτική.

Για το λόγο αυτό (παρά το γεγονός ότι η νομολογία έχει δεχθεί ότι επειδή η εν λόγω υποχρέωση των ασφαλισμένων προβλέπεται ρητά από το νόμο, δεν υφίσταται αντίστοιχη υποχρέωση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να ενημερώνει τους ασφαλισμένους γι' αυτή), υπάρχει και **ειδική επισήμανση στα έντυπα των αιτήσεων συνταξιοδότησης Σ1 και Σ2** (πίνακας 4 στοιχείο 7) ότι η ημερομηνία κατάθεσης του επαγγελματικού διπλώματος οδήγησης ενδέχεται να επηρεάσει την ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης. Επισημαίνουμε δε με την ευκαιρία ότι **τα ανωτέρω ισχύουν σε κάθε περίπτωση, είτε η αίτηση συνταξιοδότησης έχει υποβληθεί σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή.**

Ωστόσο, επειδή η **ηλεκτρονική αίτηση** μπορεί να φέρει **ημερομηνία μη εργάσιμης ημέρας**, γίνεται δεκτό ότι η **ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης** στην περίπτωση αυτή (εφόσον επηρεάζεται, κατά τα προαναφερόμενα στο πεδίο 3 i, από την ημερομηνία κατάθεσης της επαγγελματικής άδειας οδήγησης) είναι η **ημερομηνία της αίτησης όταν η επαγγελματική άδεια οδήγησης κατατίθεται την πρώτη εργάσιμη ημέρα.**

β) Μετά την κατάθεση της πρωτότυπης επαγγελματικής άδειας στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από τον υποψήφιο συνταξιούχο και προκειμένου να τηρηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία από τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών σχετικά με τον περιορισμό των κατηγοριών της, θα χορηγείται στον ενδιαφερόμενο: **α) βεβαίωση περί υποβολής αίτησης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ή λόγω αναπηρίας και β) επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της άδειας οδήγησης που κατατέθηκε.**

Ο ενδιαφερόμενος, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, θα λάβει από την αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών νέα άδεια οδήγησης με όποιες από τις κατηγορίες κατέχει πλέον (με περιορισμό κατηγοριών κατά τα ανωτέρω), στο νέο έντυπο της οποίας καταχωρείται ο κωδικός αριθμός 116.1 ή 116.2. Στη συνέχεια, πρέπει να **καταθέσει στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ φωτοαντίγραφο της νέας άδειας, επικυρωμένο αποκλειστικά από τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών η οποία τη χορήγησε, προκειμένου, να αποσταλεί υπηρεσιακώς στην αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών η πρωτότυπη άδεια οδήγησης που είχε παρακρατηθεί από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.**

Οι ανωτέρω διαδικασίες διεκπεραιώνονται από τη **Γραμματεία Συντάξεων.**

4. Όσοι ενδιαφέρονται να τους **επαναχορηγηθούν οι άδειες οδήγησης που κατείχαν πριν από τον περιορισμό τους** πρέπει να υποβάλουν στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας τους, μεταξύ άλλων, **βεβαίωση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ περί διακοπής (ή αναστολής) συνταξιοδότησης ή περί μη συνταξιοδότησης,** εάν ο περιορισμός έγινε για το λόγο αυτό. Η αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών επαναχορηγεί νέα άδεια οδήγησης με τις αιτηθείσες κατηγορίες, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις.

5. Για την **επαναχορήγηση σύνταξης που αναστάλη** λόγω ανάκτησης επαγγελματικής άδειας οδήγησης με την ανωτέρω διαδικασία, θα πρέπει ο ενδιαφερόμενος να καταθέσει σχετική αίτηση μαζί με την επαγγελματική άδεια οδήγησης και πάλι να τηρηθεί η περιγραφόμενη διαδικασία στην περ. 3β, με τη **διαφορά** ότι στην περίπτωση αυτή η βεβαίωση της υπηρεσίας θα πιστοποιεί ότι κατατέθηκε αίτηση για επαναχορήγηση της σύνταξης που είχε ανασταλεί.

Επισημαίνεται ειδικά για όσους έχουν καταστεί **συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας** ότι μετά την **ανάκτηση της επαγγελματικής άδειας**, που συνιστά **τεκμήριο εργασίας**, η παρακράτησή της για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από έξι συνεχείς μήνες συνιστά **απία ελέγχου διατήρησης της ασφαλιστικής τους αναπηρίας**, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει και στην άρση της, με συνέπεια τη διακοπή της συνταξιοδότησης.

6. Τέλος, ως προς τα ισχύοντα για τους χειριστές ανυψωτικών, εκσκαπτικών, οδοποιητικών και γεωργικών μηχανημάτων, αναμένονται οδηγίες από συναρμόδια Υπουργεία.

Συν.: α) ΦΕΚ 101/ Α' /27.4.2012 (σ. 2789, 2797, 2798, 2810, 2812)

β) ΦΕΚ 3056/Β' /2.12.2013 (σ. 43933, 43942, 43943, 43944)

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΓΔΟΝΤΑΚΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Διοικητή
2. Γρ. Υποδιοικητή κ. Δ. Πατσούρη
3. Γρ. Γεν. Δ/ντριας Ασφ/κών Υπηρεσιών
4. Γρ. Διευθυντή Παροχών

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
& ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ